

Obsah

Předmluva aneb Co dnes znamená být učitelem? (Martin Strouhal) 9

Vzdělanost jako problém a jako výzva. K proměnám univerzity a smyslu vysokoškolské přípravy budoucích učitelů

(Martin Strouhal, Jaroslav Koča) 14

Otázky ve vzdělávání budoucích učitelů — expozice problému 15

Nástin historických kontextů vývoje ideje a praxe vzdělávání 18

Problém vzdělanosti na pozadí proměn univerzitní instituce 22

Význam filosofie pro učitelskou přípravu 26

Vzdělanostní společnost jako příklad ideologizace diskurzu o vzdělávání 30

Pojmy běžného života, praxe a kompetence v soudobém diskurzu o vzdělávání 33

Závěr 39

Literatura 42

Akademický či kompetenční koncept vzdělávání učitelů.

Nutná bipolarita? (Petr Urbánek) 44

Úvod 44

Pokus o vymezení pojmů 46

Akademický koncept v učitelském vzdělávání 47

Kompetenční koncept v učitelském vzdělávání 48

Oč tedy jde ve (zdánlivém) sporu dvou konceptů? 49

Akademický a kompetenční koncept v učitelském vzdělávání na pozadí vzdělávacích konfliktů 51

Malá (též konfliktní) historická sonda 51

Změny tváře univerzity 54

Učitelské vzdělávání v neoliberálním obalu 55

Diskuse k možnostem a rizikům kompetenčního konceptu učitelského vzdělávání	61
Závěr	64
Literatura	65
Učitelé učitelů, jejich studenti a vztah teorie–praxe (Josef Valenta)	70
Spojení teorie a praxe v kurzech pedagogiky na vysoké škole	70
Tři důvody vzniku tohoto textu	70
Rámec	72
Cíl	76
Teorie a praxe	77
Poznámka k didaktické znalosti obsahu jako výhodě pro spojování teorie a praxe	81
Přehled negativ i pozitiv ve vztahu teorie a praxe ve výpovědích respondentů	83
Základní schémata	86
Konkrétní postupy při naplňování vztahu teorie a praxe ve výuce na fakultě – úvodní poznámka	87
Přehled konkrétních způsobů spojování teorie a praxe podle popisů učitelů učitelů a jejich studentů	88
Závěrečná poznámka k postupům	96
Reflexe praktických činností v rámci pedagogické přípravy jako příležitost k výuce teorií	97
Cíl této části textu	97
Základní kontexty	98
Reflexe	98
Přirozená tematizace teorií v reflexích praxe	100
Schémata spojení reflexí a učení se teoriím	103
Konkrétní postupy	106
Dodatek ke způsobu empirického zjišťování informací k tématu vztahu teorie a praxe	108
Téma „učitelé učitelů“, jejich studenti a vztah teorie – praxe	110
Téma „Reflexe praktických činností v rámci pedagogické přípravy jako příležitost k výuce teorií“	111
Literatura	112
Teorie učitelského vzdělávání v kontextu vysokoškolské didaktiky (Hana Kasíková)	116
Úvod	116
Potřeba rozvoje vysokoškolské didaktiky	117

Krátký pohled na vývoj vysokoškolské didaktiky	118
Teorie učitelského vzdělávání a podněty pro rozvoj vysokoškolské didaktiky	123
Vědní obraz učitelské profese a vzdělávání k učitelské profesi na vysoké škole	124
Pojetí výuky a přístupy k výuce	127
Závěr	130
Literatura	131
Vzdělavatelé budoucích učitelů v „roli modelu“ pro studenty učitelství (Margareta Garabiková Pártlová)	137
Úvod	137
Vymezení základních pojmů	138
Úskalí definice profesních kompetencí vzdělavatelů budoucích učitelů	139
Profesní role u vzdělavatelů budoucích učitelů	143
Výzkumné šetření „Role modelu“	146
Design výzkumu „Role modelu“	146
Analýza získaných dat výzkumu „Role modelu“	148
Závěr	151
Literatura	152
Doslov (Martin Strouhal)	155
Summary	158
Résumé	160
Autoři	162
Věcný rejstřík	166
Jmenný rejstřík	169